

“Şərq-Qərb” ASC-nin rəhbərliyinə MÜSTƏQİL AUDİTOR HESABATI

Bakı şəhəri

09.04.2024-cü il

Biz “Şərq-Qərb” ASC-nin (Şirkət) 31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan və həmin tarixə bitən il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirlər, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, habelə mühüm mühasibat uçotu prinsipləri və digər izahedici məlumatların icmalindən ibarət olan maliyyə hesabatlarının auditini apardıq.

Maliyyə hesabatları üçün rəhbərliyin və Şirkətin idarə edilməsinə cavabdeh olan şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatları Beynəlxalq Standartlarına uyğun hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, həmçinin firildaqçılıq və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq əhəmiyyətli səhvler olmayan maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin lazım bildiyi daxili nəzarət üzrə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən, rəhbərliyin Şirkəti ləğv etmək və ya əməliyyatları dayandırmaq niyyəti olduğu və ya bunu etməkdən başqa heç bir real alternativi olmadığı hallar istisna olmaqla, rəhbərlik Şirkətin daim fəaliyyətdə olan müəssisə kimi fəaliyyətinə davam etməsi qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, daim fəaliyyətdə olan müəssisə kimi bağlı məsələlərin (belə məsələlər varsa) açıqlanmasına və mühasibat uçotunun daim fəaliyyətdə olan müəssisə konsepsiyasının istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Şirkətin idarə edilməsinə cavabdeh olan şəxslər Şirkətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarət üçün məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditü üzrə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz ümumiyyətlə maliyyə hesabatlarında firildaqçılıq və ya səhv nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olmamasına kifayət qədər əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını təqdim etməkdir. Kifayət qədər əminlik əminliyin yüksək dərəcəsini ifadə edir, lakin BAS-a uyğun olaraq aparılmış audit nəticəsində mövcud olan bütün təhriflərin üzə çıxarılmasına zəmanət vermir. Təhriflər firildaqçılıq və ya səhv nəticəsində əmələ gələ bilər və fərdi və ya məcmu halda götürməklə hazırlı maliyyə hesabatlarının əsasında istifadəçilərin qəbul edəcəyi iqtisadi qərarlarla təsir göstərmələrini ehtimal etməyə əsas olacaq halda əhəmiyyətli hesab olunur.

BAS-a uyğun olaraq aparılmış auditin bir hissəsi olaraq biz audit zamanı peşəkar mühakimə və peşəkar spektisizm tətbiq edirik. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında firildaqçılıq və ya səhv nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olması risklərini müəyyən edir və qiymətləndirir, həmin risklərə cavab olaraq audit prosedurlarını layihələşdirir və həyata keçirir, eləcə də rəyimiz üçün əsas yaratmaq məqsədilə kifayət və münasib olan audit sübutunu əldə edirik. Firildaqçılıq nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riski səhvler nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riskindən yüksəkdir, çünki firildaqçılığı gizli sözləşmə, saxtakarlıq, bilərkdən səhv buraxma, yanlış təqdimat və ya daxili nəzarət qaydalarına əməl olunmaması daxil ola bilər.

- Müəyyən şəraitdə münasib olan audit prosedurlarının işlənilə hazırlanması məqsədilə auditə aid olan daxili nəzarət elementləri haqqında anlaysış əldə edir, lakin bu zaman Şirkətin daxili nəzarət sisteminin səmərəliliyi haqqında rəy bildirmək məqsədini güdmürük.
- Rəhbərlik tərəfindən istifadə edilmiş uçot prinsiplərinin münasibliyini, uçot təxminlərinin və əlaqəli açıqlamaların əsaslılığını qiymətləndiririk.
- Rəhbərlik tərəfindən mühasibat uçotunun daim fəaliyyətdə olan müəssisə konsepsiyasının tətbiqinin münasibliyi və əldə edilmiş audit sübutlarına əsaslanaraq Şirkətin daim fəaliyyətdə olan müəssisə kimi fəaliyyətinə davam etməsi ilə bağlı əhəmiyyətli şübhə doğuran hadisə və ya şəraitlərlə əlaqədar mühüm qeyri-müəyyənlilikin olub-olmaması haqqında nəticə çıxarıraq. Mühüm qeyri-müəyyənlilikin mövcud olduğu qənaətinə gəldiyimiz halda, biz auditor hesabatımızda fərdi maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli açıqlamalara diqqəti yönəltməliyik və ya, əgər bu cür açıqlamalar qeyri-münasib olarsa, rəyimizə düzəliş etməliyik. Lakin gələcək hadisə və ya şəraitlər Şirkət daim fəaliyyətdə olan müəssisə kimi fəaliyyətinə davam etməməsinə gətirib çıxara bilər.
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatı, strukturu və məzmunu, eləcə də maliyyə hesabatlarının müvafiq əməliyyat və hadisələri düzgün təqdim edib-etmədiyini qiymətləndiririk.

Biz digər məsələlərlə yanaşı, auditin planlaşırılmış əhatə dairəsi, vaxtı və əhəmiyyətli audit nəticələri, o cümlədən audit zamanı daxili nəzarətdə hər hansı əhəmiyyətli çatışmazlıqları tərəfimizdən müəyyən olunduğu halda Şirkətin idarə edilməsinə cavabdeh olan şəxslərin nəzərinə çatdırılmalıdır.

Rəy

Bizim fikrimizcə, əlavə edilən maliyyə hesabatları 31 dekabr 2023-cü il tarixinə Şirkətin maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə başa çatan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesablarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlər üzrə düzgün əks etdirir.

Rəy üçün əsas

Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına (“BAS”) uyğun olaraq apardıq. Bizim həmin standartlar üzrə öhdəliklərimiz hesabatımızın maliyyə hesabatlarının auditü üzrə auditorun məsuliyyəti bölməsində təsvir olunur. Mühasiblər üçün Beynəlxalq Etika Standarları Şurasının “Peşəkar mühasiblərin etika məcəlləsi”nə (“MBESS Məcəlləsi”) uyğun olaraq biz Şirkətdən müstəqilik və biz MBESS Məcəlləsinə uyğun olaraq etika ilə bağlı digər öhdəliklərimizi yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz auditor sübutu rəyin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsası təmin edir.

Rəy 09.04.2024-cü il tarixində eyni qüvvəyə malik 2 nüsxədə tərtib edilmişdir.

Bunlardan biri “Şərq-Qərb” ASC-nin rəhbərliyinə təqdim edilir, ikincisi auditor təşkilatında saxlanılır.

Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası tərəfindən təyin olunan müsbət rəyin şifrəsi : 6fgQBRDKAf

09 aprel 2024-cü il

“A Audit and Consulting” MMC (SA AT/155) –nın Direktor-Auditoru:

Əliyev Rüfət Yaqub oğlu

**Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası
tərəfindən 05.08.2022-ci il tarixində verilmiş
İCAZƏ № SA/394**

“ŞƏRQ-QƏRB” ASC

**“ŞƏRQ-QƏRB” ASC-NİN
31.12.2023-Cİ İL TARİXƏ**

**MALİYYƏ HESABATLARI VƏ MÜSTƏQİL
AUDİTORUN HESABATI**

Rəhbərliyin Hesabatı

Rəhbərlik 31 Dekabr 2023-ci il tarixdə bitən il üzrə öz hesabatını və audit olunmuş maliyyə hesabatlarını təqdim etməkdən məməndür.

"ŞƏRQ-QƏRB" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti öz fəaliyyətini Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsi qüvvədə olan digər qanunvericilik aktları və bu nizamnamə əsasında həyata keçirir.

Dekabr 2023-ci il tarixə ümumi gəlir 12 225 424 AZN, il ərzində mənfəətlik dərəcəsi 11% və xalis mənfəəti 1 043 504 AZN olmuşdur. Rəhbərlik gələcək ilin nəticələri üçün nikbindir və Müəssisənin fəaliyyətini daha da təkmilləşdirmək üçün strateji planlara malikdir.

2023-ci il üzrə Maliyyə Hesabatının analizi			
	2023-ci il	2022-ci il	Ortalama
Cari əmsal/Current ratio	70%	66%	68%
Likvidlik əmsalı/Quick ratio	25%	33%	29%
Borcların payı/Debt to Equity	8%	17%	13%
Borclanma əmsalı/Debt to Assets	8%	0%	4%
Xalis mənfəət marjası /Net profit margin	11%	11%	11%
Mənfəət marjası /Gross profit margin	0,583	0,000	29%

Risklərin idarə olunması və Daxili Nəzarət Sistemi:

Müəssisə davamlı inkişafın təmin olunmasına və əlavə gəlirliliyə nail olmaq üçün risklərin idarə olunmasına böyük əhəmiyyət verir. Risklərin idarə edilməsi prosesi Müəssisənin fəaliyyətinə xas olan risklərin müəyyən edilməsi, qiymətləndirməsi, onlar barədə hesabatların hazırlanması, məqbul risk limitlərinin müəyyən edilməsi vasitəsi ilə onlara nəzarət edilməsi və risklərin azaldılması prosesini özündə ehtiva edir. Əsas risklərə kredit, bazar, likvidlik və əməliyyat riskləri daxildir.

Həmçinin, rəhbərlik daxili nəzarət sisteminin mövcudluğuna və onun davamlı səmərəliliyinin yoxlanmasına cavabdehlik daşıyır. Cəmiyyət idarəetmə və informasiya sistemləri vasitəsi ilə davamlı olaraq riskləri nəzərdən keçirir.

Faaliyyətin Fasiləsizliyi:

"ŞƏRQ-QƏRB" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin fasiləsizlik prinsipinə əsasən faaliyyətini həyata keçirmə qabilliyyətinə malikdir.

Balans tarixindən sonrakı hadisələr:

Rahbərliyin fikrincə, maliyyə ilinin sonundan maliyyə hesabatlarının hazırlanıldığı tarixdək olan dövrde Cəmiyyətin bitmiş maliyyə ilinin əməliyyatlarına əhəmiyyətli təsir göstərə biləcək hər hansı əhəmiyyətli və qeyri-adi əməliyyat və ya hadisə baş verməmişdir.

Kreditor borclarının ödənilməsi siyasəti:

Cəmiyyət təchizatçılarla razılışdırılmış müddət və şərtlərlə borcun ödənilməsi siyasətini həyata keçirir. Siyasətin məqsədi razılışma şərtlərinə uyğun olaraq standard ödəniş sisteminin tətbiq edilməsidir.

Torpaq, tikili və avadanlıqlar:

Rəhbərliyin Hesabatı

Torpaq, tikili və avadanlıqlar üzrə hərəkət maliyyə hesabatlarına qeydlərdə göstərilmişdir.

Nizamnama Kapital

Cəmiyyətin Nizamnaməsinə əsasən ilkin nizamnamə kapital: 589 879 AZN təsdiq edilmişdir.

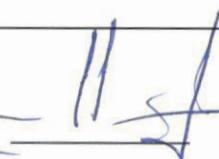
Rəhbərliyin məsuliyyəti

Azərbaycan Respublikası mülki qanunvericiliyi Rəhbərlikdən hər bir maliyyə ili üçün Cəmiyyətin ümumi vəziyyətini və maliyyə ili üçün mənfəət və zərərini düzgün və ədalətli şəkildə təqdim etmək imkanı verən maliyyə-mühasibat uçotunun aparılması tələb edir.

Nəzərdən keçirilən il üzrə audit olunmuş maliyyə hesabatları mövcud qanunvericiliyinin tələblərinə uyğun olaraq hesablanmışdır. Rəhbərlik tasdiq edir ki, Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini istənilən zaman lazımi dəqiqliklə açıqlıya bilən və onların maliyyə hesabatlarının müvafiq qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olmasına təmin edən, uyğun və adekvat mühasibat müxabirləşməsinin doğruluğuna əhəmiyyətli dərcədə diqqət yetirilib.

Rəhbərlik həmçinin təsdiq edir ki, maliyyə hesabatlarının adalətli şəkildə aks etdirməsi və Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini və onun əməliyyatlarının nəticələrini asaslandırılmış şəkildə təqdim edilməsi məqsədilə uyğun uçot siyasəti seçilmiş və ardıcılıqla tətbiq edilmişdir.

Direktor:

Mündəricat

Mənfaət Zərər Haqqında Hesabat	1
Kapitalda Dəyişiklik Haqqında Hesabat	2
Maliyyə Vəziyyəti Haqqında Hesabat	3
Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti Haqqında Hesabat	4
Maliyyə Hesabatlarında Şərhlər və Qeydlər	5
Mühüm mühasibat uçotu mühakimələri, təxminləri və proqnozları	6

SƏRQ-QƏRB ASC nin 31 dekabr 2023 cil tarixinə Mənfəət və Zərər Haqqında Hesabatı

Mənfəət və zərər haqqında hesabat 31.12.2023		
STATEMENT OF INCOME FOR THE YEAR 2023		
(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla məbləğlər Azərbaycan manatı ilə ifadə olunur)		
	2023	2022
Gəlirlər/Income	12,225,424	13,169,782
SMMD/Cost of Sales	5,103,354	4,821,075
Ümumi gəlirlər/Gross Income	7,122,070	8,348,707
Xərclər/Expenses		
Kommersiya xərcləri/Commercial Expenses	3,607,825	5,961,493
Inzibati xərcləri/Administrative Expenses	2,181,319	612,499
Gəlirdən çıxılan vergilər/Taxes	28,546	33,905
Cəmi Xərclər / Total Expenses	5,817,690	6,607,897
Mənfəət vergisindən əvvəlki gəlir/EBIT	1,304,380	1,740,809
Mənfəət Vergisi/Income Tax	260,876	348,162
Vergidən çıxılmayan xərcləri	395,055	-
Xalis Menfəət/Zərər/Net Profit	648,449	1,392,647

Rəhbərlik adından maliyyə hesabatlarını imzalayan və buraxılmasına icazə verənlər:

Qanunu təmsilçi:

Maliyyə Direktoru:

SƏRO-QƏRB ASC nin 31 dekabr 2023 cil tarixinə Kapitalda Dəyişikliklər Haqqında Hesabatı

	Ödənilmiş nizamnamə (nominal) kapital	Nizamnamə üzrə ehtiyat	Digər ehtiyatlar	Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)	Cəmi
1	3	5	6	7	8
Övvəlki hesabat dövrünün övvəlinə olan qalıq	-	589.880	-	5.699.582	6.289.461
Övvəlki hesabat dövrü üzrə xalis aktivlərdə (kapitalda) dəyişikliklər	-	-	-	-	-
Kapitalın maddələri arasında köçürmələr	-	-	-	-	-
Hesabat dövrü üzrə mənfəət (zərər)	-	-	-	1.394.608	1.394.608
Hesabat dövrü üzrə xalis aktivlərdə (kapitalda) cəmi dəyişikliklər	-	-	-	-	-
Övvəlki hesabat dövrünün sonuna olan qalıq	-	589.880	-	7.094.189	7.684.069
Hesabat dövrü üzrə xalis aktivlərdə (kapitalda) dəyişikliklər	-	-	-	-	-
Kapitalın maddələri arasında köçürmələr	-	-	-	-	-
Hesabat dövrü üzrə mənfəət (zərər)	-	-	-	648.449	648.449
Hesabat dövrü üzrə xalis aktivlərdə (kapitalda) cəmi	-	-	-	-	-
Hesabat dövrünün sonuna olan qalıq	-	589.880	-	7.742.638	8.332.518

Rəhbərlik adından maliyyə hesabatlarını imzalayan və buraxılmasına icazə verənlər:

Qanuni təmsilçi:

Maliyyə Direktoru:

SƏRQ-QƏRB ASC nin 31 dekabr 2023 cil tarixinə Maliyyə Vəziyyəti Haqqında Hesabatı

31.12.2023 -cı il tarixinə Maliyyə Hesabatı Haqqında Hesabat			
Financial Position as at 31-12-2023			
(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla məbləğlər Azərbaycan manatı ilə ifadə olunur)			
	Qeyd	2023 ci il	2022 ci il
Aktivlər/Assets			
Uzunmüddətli aktivlər/Non current assets			
Torpaq, tikili və avadanlıqlar/ PPE	7	2.682.848	3.026.376
Qeyri-maddi aktivlər/Intangible assets		7.366	7.366
Daşınmaz əmlaka investisiyalar/Investment		-	-
Kapitallaşdırma üçün aktivlər		-	-
Cəmi uzunmüddətli aktivlər/Total noncurrentassets		2.690.214	3.033.742
Qısamüddətli aktivlər/Short term assets			
Ehtiyatlar/ Inventories	8	2.597.087	1.939.134
Qısamüddətli debitor borcları/Short term receivable	9	812.515	786.195
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri / Cash and cash equivalents	10	2.225.897	2.937.694
Sair qısamüddətli aktivlər/Other short term assets		702.800	290.241
Cəmi qısa müddətli aktivlər/Total Short Term Assets		6.338.300	5.953.265
Cəmi Aktivlər/Total Assets		9.028.514	8.987.007
Kapital və Öhdəliklər/Capital and Liabilities			
Kapital/Capital			
Nizamnamə kapitalı/ Authorised share capital	11	589.880	589.880
Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)/Retained earnings		7.742.638	7.094.189
Kapital ehitiyatları/ Capital reserves		-	-
Cəmin Kapital/Total Capital		8.332.518	7.684.069
Öhdəliklər/Liabilities			
Uzunmüddətli öhdəliklər/ Long Term Liabilities			
Uzunmüddətli faiz xərcləri yaranan öhdəliklər/long Term Loans	12	-	-
Uzunmüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər/Long term Provisions		-	-
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi/Deffered tax liabilities		-	-
Uzunmüddətli kreditor borcları/Long term payable		-	-
Sair uzunmüddətli öhdəliklər/Other current liabilities		-	-
Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər/Total LT Liabilities		-	-
Qısamüddətli kreditor borcları/Short term liablities	13	514.833	1.154.979
Sair qısamüddətli öhdəliklər/ Other current liablities		181.163	147.959
Cəmi qısamüddətli öhdəliklər/ Total current liablities		695.996	1.302.938
Cəmi öhdəliklər/ Total liablities		695.996	1.302.938
Cəmi kapital və öhdəliklər/ Total Equity and liablities		9.028.514	8.987.007

Rəhbərlik adından maliyyə hesabatlarını imzalayan və buraxılmasına icazə verənlər :

Qanunu təmsilçi:

Maliyyə Direktoru:

ŞƏRQ-QƏRB ASC nin 31 dekabr 2023 cil tarixinə Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti Haqqında Hesabatı

Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti Haqqında Hesabat		
Cash flow statement as at 31-12-2023		
(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla məbləğlər Azərbaycan manatı ilə ifadə olunur)		
	2023 ci il	2022 ci il
Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti/ Net cash flow from Operating activities	- 538.260	2.901.473
Hesabat dövrü üzrə xalis mənfəət/Net profit for the period	648.449	1.394.608
Amortizasiya xərcləri/ Depreciation on PPE/Intangible asset	517.066	531.431
Material ehtiyatlarının artması (azalması)/ Increase or (decrease) of current assets	- 657.954	- 784.041
Kreditor borclarının artması (azalması)/ Increase/Decrease) in Trade payables	- 640.146	361.843
Sair qısamüddətli öhdəliklərdə artım/ Increase in other short term liabilities	33.204	- 611.603
Debitor borclarının artması (azalması)/ Increase (decrease) of trade receivables	- 26.320	- 245.521
Sair qısamüddətli aktivlərdə artma (azalma)/ Increase/discrease of short term assets	- 412.559	2.254.757
Maliyyə fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti/ Net cash flow from financing activities	-	-
Uzunmüddətli faiz xərcləri və ya öhdəliklər/Term Loans	-	-
İnvestisiya fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti / net Cash flow from investing activities	- 173.538	- 401.578
Uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivlərinin satışından pul vəsaitlərinin daxilolmaları	- 173.538	- 401.578
Nizamnamə qoyuluşu	-	-
Kapital ehtiyatları/Increase/discrease of Capital reserves	-	-
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin xalis hərəkəti/ net movement in cash and cash flows	- 711.797	2.499.895
Dövrün əvvəlinə pul vəsaiti/The beginning of the year	2.937.694	437.799
Dövrün sonuna pul vəsaiti/End of the year	2.225.897	2.937.694

Rəhbərlik adından maliyyə hesabatlarını imzalayan və buraxılmasına icazə verənlər:

Qanunu təmsilçi:

Maliyyə Direktoru:

GİRİŞ

Hazırkı maliyyə hesabatları 31 dekabr 2023-ci ildə tamamlanan il üzrə Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq "ŞƏRQ-QƏRB" ASC üçün tərtib edilmişdir. Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasında təsis edilmiş və bu ölkədə fəaliyyət göstərir. Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq yaradılmışdır.

Cəmiyyət haqqında ümumi məlumat

"ŞƏRQ-QƏRB" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (bundan sonra Cəmiyyət) 14.09.2001 ci il tarixdə açıq səhmdar cəmiyyət olaraq qeydiyyata alınmışdır. Şirkətin əsas fəaliyyəti müxtəlif növ çap və nəşr və digər poliqrafiya məhsullarının hazırlanmasından ibarətdir. Şirkətin qeydə alınmış hüquqi ünvanı Aşıq Ələsgər küçəsi 17, Xətai rayonu, Bakı, Azərbaycan.

Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmali

Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasının əsası - Fəaliyyətin fasiləsizliyi Maliyyə hesabatları ilkin dəyeri prinsipi əsasında hazırlanmışdır. İlkin dəyeri bir qayda olaraq aktivlərin alınması üçün ödənilən vəsatit ədalətli dəyərinə əsaslanır. Müəssisə qeydlərin aparılmasını və maliyyə hesabatlarının hazırlanmasını Azərbaycan manatı ("AZN") ilə həyata keçirir. Hazırkı maliyyə hesabatları, xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, min AZN ilə təqdim edilir. Hazırkı maliyyə hesabatları Müəssisənin daim fəaliyyətdə olması və yaxın gələcəkdə əməliyyatlarına davam edəcəyi fərziyyəsinə əsaslanaraq hazırlanmışdır. Göstərilən maliyyə hesabatları müəssisənin gələcəkdə də fasiləsiz fəaliyyət göstərəcəyi prinsipində hazırlanıb. Bu prinsipin əsası ondan ibarətdir ki, müəssisənin gələcəkdə əməliyyat fəaliyyətini davam etdirmək üçün heç bir təhlükə yoxdur. Təşkilatın rəhbərliyi hesab edir ki, müəssisə öz öhdəlik və borclarına cavabdehdir.

Uçot siyasetinin təqdimatı - Uçot siyasetinin bu maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsində istifadə edilən əsas müddəaları aşağıdakı bəndlərdə göstərilmişdir. Əgər başqa açıqlamalarda istinad qeydləri edilməmişdirse, göstərilən uçot siyaseti müddəaları təqdim edilən bütün hesabat dövrlərində ardıcıl tətbiq edilmişdir.

Hesabatların tərtibatının əsası - "ŞƏRQ-QƏRB" ASC mühasibat uçotunu Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun qaydada aparır. Bu maliyyə hesabatları Azərbaycan Respublikasının mühasibat uçotu haqqında qanunvericiliyi əsasında hazırlanmış və Maliyyə Hesabatlarının Kommersiya Təşkilatlarında Milli Məhasibat Uçotu Standartlarına (KTMMUS) uyğun tərtib edilmişdir. Bu düzəlişlərə əsas əməliyyatların iqtisadi mahiyyətini əks etdirən yenidən təsnifləşdirmələr, o cümlədən bəzi aktiv və öhdəliklərin yenidən təsnifləşdirilməsi daxildir. Bu maliyyə hesabatlarında aktivlər və öhdəliklər faktiki xərclər üzrə qiymətləndirilmişdir. Yenidən qiymətləndirmə aparılan və ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfiət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilən torpaq, binalar, satış üçün saxlanılan maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri yenidən qiymətləndirilmişdir.

Maliyyə hesabatlarının (KTMMUS)-na uyğun tərtib edilməsi nəzərdə tutur ki, rəhbərlik əsas qiymət göstəricilərini müəyyənləşdirilir. Rəhbərlikdən həmçinin tələb edilir ki, Cəmiyyətin uçot siyasetinin həyata keçirilməsi sahəsində peşəkar mülahizələr açıqlansın.

İqtisadi asılılıq- Cəmiyyət əsas etibarı ilə heç bir şəxs dən və müəsisədən asılılığı yoxdur.

Təqdimatın davamlılığı - Maliyyə hesabatında maddələrin təqdimatı və təsnifatı üzrə dövrlər eyni olmalıdır. Aşağıdakı istisna hallar mövcuddur.

- Əməliyyatların xarakterində əhəmiyyətli dəyişiklik olmuş, maliyyə hesabatlarının təhlilindən sonra daha uyğun təqdimat müəyyən edilmişdir.

- Təqdimatda dəyişiklik hər hansı bir BMHS tərefindən tələb edilir.

Hesablama prinsipi - Maliyyə hesabatının bütün aspektləri hesablama metodu prinsipinə əsasən hazırlanmışdır.

Gəlir və xərclərin tanınması - Xidmətdən yaranan gəlirlər hesablama metodu əsasında tanınır və ilin sonuna balans hesabatında debitor borclar hesabında göstərilir və Şirkətin mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirlər hesabatında gəlir kimi tanınır.

Cəmiyyətin əməliyyat mühiti- Azərbaycan Respublikası inkişaf etməkdə olan bazar iqtisadiyyatına xas olan xüsusiyyətlərə malikdir. Son illər ölkədə güclü iqtisadi artım müşahidə olunmuşdur. Lakin hal-hazırda dünya iqtisadiyyatında mövcud olan qlobal maliyyə böhranı Azərbaycanada öz təsirin göstərməkdədir. Kəmərsiya sektoruna təsir göstərə biləcək bütün tendensiyaları, eləcə də onların Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətinə təsirini (əgər varsa) qabaqcadan proqnozlaşdırmaq mümkün deyil.

Vergitutma - Vergi ödəyicisinin gəliri (vergidən azad edilən gəlirdən başqa) ilə gəlirdən çıxılan xərci arasındaki fərq onun mənfəətidir. Mənfəətdən ödənilən vergiyə mənfəət vergisi deyilir. Mənfəət vergisində vergitutma obyekti müəssisənin rezident və ya qeyri-rezident olmasından, qeyri-rezident olduqda, onun daimi nümayəndəliyinin olmasından və ya olmamasından asılıdır.

Mənfəət vergi ödəyicisinin bütün gəlirləri (vergidən azad edilən gəlirdən başqa) - Vergi Məcəlləsində göstərilən, gəlirdən çıxılan xərclər

Əsas vəsaitlərin (vəsaitin) yenidən qiymətləndirilməsindən yaranan artım (yenidən qiymətləndirilmə nəticəsində yaranan müsbət fərq) mənfəət vergisinin vergitutma obyekti deyildir.

Gəlirin tanınması - Gəlir satılmış mal, iş və xidmətlərin ədalətli dəyəri ilə (əlavə dəyər vergisi çıxılmaqla) tanınır. Satışdan gəlir aşağıdakı qaydada tanınır:

(a) Xidmətlərin göstərilməsindən gəlirlər

Xidmətlərin göstərilməsindən gəlirlər o hesabat dövrünə aid edilir ki, bu xidmətlər göstərilmişdir və xidmət göstərilməsi üzrə konkret sövdələşmənin tələblərinin başa çatdırılmışdır. Konkret sövdələşmənin tələblərinin başa çatdırılması dərəcəsi faktiki göstərilmiş xidmətlərin həcmının sövdələşmə üzrə göstəriləcək xidmətlərin ümumi həcmindən payı kimi qiymətləndirilir.

(b) Faiz gəlirləri

Faiz gəlirləri effektiv faiz dərəcəsi metodu istifadə edilməklə zaman tənasübüyü əsasında tanınır. Debitor borcunun dəyərinin aşağı düşməsi hallarında Cəmiyyət balans dəyərini əvəzi ödənilə bilən dəyərə qədər aşağı salır. Dəyərin bu qaydada aşağı salınması, maliyyə alətlərinin effektiv faiz dərəcəsindən istifadə edilməklə, ilkin tanınma tarixinə pul vəsaitləri axınının gələcək diskontlaşdırılmış hesablamaları yolu il müəyyən edilir. Dəyəri aşağı salınmış faiz gəlirləri konkret şəraitdən asılı olaraq, pul vəsaitlərinin daxil olması və ya xərclərin ödənilməsi tanınır.

(c) Dividend gəlirləri

Dividend gəlirləri o zaman tanınır ki, səhmdarların mənfəət əldə etmək hüququ müəyyən olunmuşdur.

Satışlardan gəlir (Qeyd 1) Satış gəliri şirkətin mallarının satışından və ya xidmətlərin təminatından aldığı gəlirdir. Satış gəliri mənfəət gəlir hesabatında ümumi gəlir və ya net gəlir kimi göstərilə bilər. Ümumi gəlir, satış qaytarmaları və borc xərcləri kimi konta-gəlir hesablarından əvvəl hesablama olunur. Net gəlir isə bu konta-gəlir hesablarından sonra hesablama olunur. Satış gəliri, mənfəət gəlir hesabatının proqnozunu təyin etmənin üstün bir metodu olan yuxarıdan aşağıya yanaşmanın vacib bir hissəsidir. Bu səbəbdən gəliri mümkün qədər dəqiq proqnoz etmək əhəmiyyətlidir.

Mənfəət zərər haqqında hesabatın ən əvvəlki sətri satış gəliridir. Bu iki səbəbdən vacibdir. Birinci olaraq, bu, net gəlirə çatmaq üçün əsas nöqtəni işarələyir. Gəlirdən sonra, satılan malların məsrəfi çıxarılır və ümumi gəlir tapılır. Ümumi gəlir, əmtəə xərcləri və satışların idarə olunması və genişləndirilməsi (SG&A) xərcləri ümumi gəlirdən çıxarılır və əməliyyat marjını tapmaq üçün istifadə olunur, buna da EBIT deyilir. Faiz xərcləri azaldıldıqdan sonra EBIT vergidən əvvəlki gəlirdir, və vergidən əvvəlk gilərdən vergi çıxarıllaraq net gəlir tapılır.

İkinci olaraq, Mənfəət zərər haqqında hesabatın ən əvvəlki maddəsi kimi, satış gəliri, Mənfəət zərər haqqında hesabatın proqnozunu təyin etmənin üstün bir metodu olan (və də gelirin "üst sətr" kimi tanınmasının səbəbi budur) vacib bir maddədir. Gəlirin tarixi trendi təhlil edilir və gələcək dövrlər üçün gəlir proqnoz edilir. Satış gəlirindən aşağıdakı bütün xərclər adətən o gəlirin faizlərində ifadə olunur.

Malların təqdim edilmasından (işlərin görülməsindən, xidmətlərin göstərilməsindən) gəlir	12.107.542 ₣
Malların təqdim edilmasından gəlir	12.107.542 ₣
Pərakəndə satışdan gəlir	54.254 ₩
Topdan satışdan gəlir	12.053.288 ₩
Amortizasiya olunan əsas vəsaitlərin təqdim edilməsindən gəlir	117.881 ₩
Çıxılmalardan sonra ümumi Gəlir	12.225.424 ₩

SMMD - Satılan malın maya dəyəri (Qeyd 2) Satılan malın maliyyə dəyəri, şirkətin hər bir birimini nə qədərə mal istehsal etdiyini və ya xidməti necə təşkil etdiyini ölçmək üçün əhəmiyyətli bir göstəricidir. Bu məlumat, şirkətin maliyyə performansını qiymətləndirmək və optimallaşdırmaq üçün istifadə olunur. Bu dəyər, məhsulun hazırlanması, tədarük edilməsi və satılması üçün tələb olunan maliyyə məlumatlarını əhatə edir.

Malın dəyəri	5.103.354 ₩
--------------	-------------

Kommersiya xərcləri (Qeyd 3) "Kommersiya xərcləri, bir iş təşkilatının normal əməliyyatları və ticarət fəaliyyətləri ilə bağlı olaraq ödədiyi xərcləri ifadə edir. Bu xərclər, bir şirkətin məhsul satmağa, xidmət göstərməyə, mallarını və xidmətlərini pazarlamağa və satmağa yönəldirdiyi maliyyə və resursları içərir. Kommersiya xərcləri işin normal fəaliyyətləri çərçivəsində ortaya çıxan təməl giderləri əhatə edir.

Bu hesabda aşağıdakı xərclər eks oluna bilər:

- hazır məhsul anbarlarında taralara və hazır məmulatların qablaşdırılmasına;
- avtomashınlara və digər nəqliyyat vasitələrinə yüklənməsinə;
- satış təşkilatlarına və digər vasitəçi təşkilatlara ödənilən komisyon rüsumlarına (ayırmalarına);
- satış yerlərində məhsulun mühavizə edildiyi binaların saxlanması;
- Reklamlara və bu kimi başqa işlərə çəkilən xərclər.

Kommersiya xərclərinin tərkibinə daxil olan qablaşdırma və daşınma xərcləri müvafiq növ məhsulların maya dəyərinə birbaşa əlavə edilir. Bu cür aid etmənin mümkün olmadığı hallarda bu cür xərclər hər ay onların çəkisi, həcmi, istehsal maya dəyəri və planlaşdırma, uçot və məhsulun (işin, xidmətin) maya dəyərinin kalkulyasiyası məsələləri üzrə sahə təlimatlarında nəzərdə tutulan digər göstəricilərdən asılı olaraq ayrı-ayrı növ yüklənmiş məhsullar arasında bölüşdürülr.

Bütün digər kommersiya xərcləri (qablaşdırma və daşınma xərcləri çıxılmaqla) hər ay yüklənmiş məhsulun (işin, xidmətin) maya dəyərinə aid edilir.

Əmək haqqı və ona bərabər tutulan ödəmələr	2.869.124 ₩
Sosial sığorta haqlar	460.667 ₩
Borca görə faizlər və onunla bağlı olan xərclər	156.448 ₩

Sığorta üzrə xərclər	92.497 ₼
Bank xidməti üzrə xərclər	25.533 ₼
Royaliti	237 ₼

Pensiya təminatı və işçilərə digər ödənişlər üzrə öhdəliklər

Qeyri neft-qaz və özəl sektor:

Vergiyə cəlb olunan məbləğ = Hesablanan aylıq əmək haqqı - Güzəşt

Gəlir vergisi:

Vergiyə cəlb olunan məbləğ 8 000 manatadək olduqda: 0

Vergiyə cəlb olunan məbləğ 8 000 manatdan çox olduqda: Vergiyə cəlb olunan məbləğ *14%

DSMF ayırmaları:

Əmək haqqı 200 manatadək olduqda: Hesablanan aylıq əmək haqqı * 3%;

Əmək haqqı 200 manatdan çox olduqda: $6 + (\text{Hesablanan aylıq əmək haqqı} - 200) * 10\%$;

İşsizlikdən sığorta haqqı = Hesablanan aylıq əmək haqqı * 0.5%;

Həmkarlar təşkilatına üzvlük haqqı = Hesablanan aylıq əmək haqqı * x%;

01.01.2023 tarixindən İcbari tibbi sığorta haqqı:

Əmək haqqı 8 000 manatadək olduqda: $(\text{Hesablanan aylıq əmək haqqı} * 2\%) / 2$;

Əmək haqqı 8 000 manatdan çox olduqda: $160 / 2 + (\text{Hesablanan aylıq əmək haqqı} - 8\ 000) * 0.5\%$;

Əməkhaqqının 8000 manatadək hissəsi Qeyri neft-qaz və özəl sektorda 2023-ci il yanvarın 1-dək 50% güzəşt tətbiq edilir.

Yekun ödəniləcək məbləğ = Hesablanan əmək haqqı - Gəlir vergisi - DSMF ayırmaları - İşsizlikdən sığorta haqqı - İcbari tibbi sığorta haqqı - Həmkarlar təşkilatına üzvlük haqqı

Dövlət və Neft-qaz sektoru:

Vergiyə cəlb olunan məbləğ = Hesablanan aylıq əmək haqqı - Güzəşt;

Gəlir vergisi:

Vergiyə cəlb olunan məbləğ 2500 manatadək olduqda: $(\text{Vergiyə cəlb olunan məbləğ} - 200) * 14\%$;

Vergiyə cəlb olunan məbləğ 2500 manatdan çox olduqda: $350 + (\text{Vergiyə cəlb olunan məbləğ} - 2500) * 25\%$;

DSMF ayırmaları = Hesablanan aylıq əmək haqqı * 3%;

İşsizlikdən sığorta haqqı = Hesablanan aylıq əmək haqqı * 0.5%;

Həmkarlar təşkilatına üzvlük haqqı = Hesablanan aylıq əmək haqqı * x%;

01.01.2023 tarixindən İcbari tibbi sığorta haqqı:

Əmək haqqı 8 000 manatadək olduqda: $(\text{Hesablanan aylıq əmək haqqı} * 2\%)$;

Əmək haqqı 8 000 manatdan çox olduqda: $160 + (\text{Hesablanan aylıq əmək haqqı} - 8\ 000) * 0.5\%$;

Yekun ödəniləcək məbləğ = Hesablanan əmək haqqı - Gəlir vergisi - DSMF ayırmaları - İşsizlikdən sığorta haqqı - İcbari tibbi sığorta haqqı - Həmkarlar təşkilatına üzvlük haqqı

Hesablanmış əmək haqqı	2.869.124 ₼
DSMF 3%	242.811 ₼
DSMF 22%	460.667 ₼
İşsizlikdən sığorta haqqı işçi hesabına	14.270 ₼
İşsizlikdən sığorta haqqı işə götürən hesabına	14.270 ₼
İcbari tibbi sığorta işçi hesabına	57.082 ₼
İcbari tibbi sığorta işə götürən hesabına	57.082 ₼

İnzibati xərclər (Qeyd 4) İnzibati xərclər, bir təşkilatın əməliyyat və idarəetmə proseslərini dəstəkləmək, tənzimləmək və yerinə yetirmək üçün sərf etdiyi maliyyə resurslarıdır. Bu xərclər genəlliklə administrativ

və idarəetmə fəaliyyətləri ilə bağlıdır və bir təşkilatın günlük fəaliyyətinin düzgün və effektiv şəkildə həyata keçirilməsini təmin etməyə yönəlmüşdür. Bu xərclər, bir təşkilatın normal əməliyyatları üçün tələb olunan idarəetmə və administrativ resursların sərf edilməsini əks etməkdədir. İnzibati xərclər, effektiv idarəetmənin təminatı və təşkilatın dayanıqlılığının qorunması üçün əhəmiyyətli məqamları əhatə edir.

Ezamiyyə xərcləri	3.990 ₦
Enerji xərcləri	197.244 ₦
Qaz xərcləri	16.968 ₦
Yanacaq xərcləri	34.903 ₦
Su va kanalizasiya xərcləri	13.414 ₦
Rabitə xərcləri	24.409 ₦
Sair xərclər	1.265.678 ₦
Amortizasiya ayırmaları	517.066 ₦
<i>Maddi aktivlər üzrə hesablanmış amortizasiya</i>	100.154 ₦
<i>Maşınlar və avadanlıqlar üzrə hesablanmış amortizasiya</i>	273.114 ₦
<i>Nəqliyyat vasitələri üzrə hesablanmış amortizasiya</i>	68.557 ₦
<i>Yüksək texnologiyalar məhsulu olan hesablama texnologiyası</i>	7.119 ₦
<i>Digər əsas vəsaitlər üzrə hesablanmış amortizasiya</i>	8.185 ₦
Nəqliyyat xərcləri	56.083 ₦

Əmlak vergisi (Qeyd 5) Mülkiyyətində vergitutma obyektləri olan fiziki şəxslər və müəssisələr əmlak vergisinin ödəyiciləridir. Azərbaycan Respublikasının ərazisində sahibliyində tikililər və ya onların hissələri (bundan sonra bina adlandırılacaq) olan rezident və qeyri-rezident fiziki şəxslər, həmçinin yerindən və istifadə edilib-edilməməsindən asılı olmayaraq xüsusi mülkiyyətində su və hava nəqliyyatı vasitələri olan rezident fiziki şəxslər əmlak vergisinin ödəyiciləridir. Rezident müəssisələr və Azərbaycan Respublikasında özünün daimi nümayəndəliyi vasitəsilə sahibkarlıq fəaliyyətini həyata keçirən qeyri-rezident müəssisələr əmlak vergisinin ödəyiciləridir. Müəssisələr əsas vəsaitlərin orta illik qalıq dəyərindən 1 faiz dərəcəsi ilə əmlak vergisi ödəyirlər. Əmlak vergisi müəssisənin əmlakının orta illik qalıq dəyərinə əsasən hesablanır. AR Vergi Məcəlləsinin 13.2.22 maddəsinə əsasən: "Əmlakın qalıq dəyəri əsas vəsaitlərin ilkin dəyərinin həmin əsas vəsaitlərə hesablanmış amortizasiyanın məbləği qədər azaldılan dəyəridir." Müəssisənin əmlakı qalıq dəyərindən artıq qiymətə siğortalandığı halda əmlak vergisi bazar qiyməti nəzərə alınmaqla hesablanır. Belə ki, AR Vergi Məcəlləsinin 14.3.4 maddəsinə əsasən müəssisənin əmlakı qalıq dəyərindən artıq qiymətə siğortalandığı halda vergilərin hesablanması bazar qiyməti nəzərə alınmaqla aparılır. Siğortalanan əmlakın dəyəri bazar qiyməti nəzərə alınmaqla hesablandığı halda, həmin əmlaka əmlakın orta illik qalıq dəyərindən əmlak vergisinin hesablanması qaydası (AR Vergi Məcəlləsi, Maddə:202) tətbiq edilmir.

Gelirdən çıxılan vergilər və yişimlər	28.546 ₧
Əmlak vergisi	28.546 ₧

Mənfəət vergisi Mənfəət vergisi hazırkı maliyyə hesabatlarında balans tarixinə Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan qanunvericiliyinə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarət olub, mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınır. Lakin, həmin və ya başqa dövrə bilavəsitə kapitalın hesablarında qeydə alınan əməliyyatlara aid olan vergiler bilavəsitə kapital hesablarında qeydə alınır.

Cari mənfəət vergisi, cari və ya əvvəlki dövrlər üzrə vergiye cəlb edilən və ya zərər ilə əlaqədar vergi orqanlarının ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq (əvəzləşdirilecek) məbləği təşkil edir. Vergiye cəlb edilen mənfəət və ya zərər, maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim edilməsindən əvvəl təsdiqləndiyi halda təxminini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və digər əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi üzrə ehtiyat (rezerv) öhdəliklər metodu istifadə edilməklə tam həcmidə yaradılır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi, aktivlərin və öhdəliklərin vergitutma bazası ilə onların maliyyə hesabatlarında əks etdirilmiş balans dəyəri arasında meydana çıxan bütün zaman fərqləri üzrə müəyyən edilir. Lakin, təxirə salınmış mənfəət vergisi, aktivlərin və ya öhdəliklərin ilkin tanınması zamanı meydana çıxırsa, o halda təxirə salınmış mənfəət vergisi uçotda əks etdirilmir (əgər, sövdələşmənin həyata keçirildiyi anda və nə mühasibat mənfəətinə, nə də vergiyə cəlb edilən mənfəətə təsir etməyən biznesin birləşdirilməsi ilə əlaqədar deyildirsə). Təxirə salınmış mənfəət vergisi mühasibat balansının tərtib edilmə tarixinə qüvvədə olan Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində müəyyən edilmiş vergi dövrlərinə müvafiq olaraq hesablanır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri o zaman tanınır ki, gələcəkdə zaman fərqləri məbləğində azaldıla biləcək vergiyə cəlb ediləsi mənfəət əldə edilməsi ehtimalı vardır.

Bölüşdürülməmiş Mənfəət (Qeyd 6)

Bölüşdürülməmiş Mənfəət, divident ödəmələri hesablanandan sonra bir şirkətin birləşmiş net qazancıdır. Hesablama sahəsində əhəmiyyətli bir konsept kimi, "Bölüşdürülməmiş" sözü bu mənfəətin səhmdarları divident kimi ödənilmədiyi üçün şirkət tərəfindən saxlanıldığını ifadə edir. Bu səbəbdən, yeni gəlirlərin yaradılması zamanı Bölüşdürülməmiş Mənfəət artır və şirkət ya pul itkisi baş verdiyində ya divident ödəyərkən azalır

	Hesabat dövrünün əvvəlinə	Dövr ərzində daxil olmuşdur	Təqdim edilmişdir	Hesabat dövrünün sonuna
Hesabat dövrünün xalis mənfəəti	1.394.608	648.449	1.394.608	648.449
Əvvəlki il üzrə bölüşdürülməmiş mənfəət	5.699.582	1.394.608	-	7.094.189

Uzun müddəli aktivlər və Amortizasiya ayırmaları (Qeyd 7)

Əsas vəsaitlər elə maddi aktivlərdir ki:

- (a) Mal və xidmətlərin istehsalı və təchizatında istismar edilir, gələcəkdə icarəyə verilmək və ya inzibati məqsədlər üçün istifadə edilir;
- (b) Bir dövrdən artıq dövr ərzində istifadə edilməsi gözlənilir.

Torpaq və binalara əsasən inzibati bina və ofis sahələri, istehsal sahələri və binaları, ticarət sahələri və binaları daxildir. Hesabat dövrünün sonuna torpaq və binalar bazar qiymətlərinə müvafiq surətdə ədalətli dəyər üzrə yenidən qiymətləndirilməmişdir.

Ədalətli dəyər – yaxşı məlumatlandırılmış, razılığa gəlmiş və bir-birindən asılı olmayan tərəflər arasında ticari sövdələşmələrdə aktivin mübadilə edildiyi dəyərdir. Binalar üzrə ədalətli dəyər müstəqil kənar qiymətləndirici tərəfindən vaxtaşırı keçirilən (adətən üç ildən bir dəfədən az olmayıaraq) qiymətləndirmə ilə müəyyənləşdirilir (amortizasiya ayırmaları çıxılmaqla). Yenidən qiymətləndirmə tarixinə yiğilmiş istənilən amortizasiya məbləği aktivin balans dəyərindən silinir və xalis dəyər yenidən qiymətləndirmə dəyərinə hesablanır. Qalan bütün əsas vəsaitlər ilkin dəyərlə amortizasiya ayırmaları çıxılmaqla əks etdirilir.

İlkin dəyər bu aktivlərin əldə edilməsi ilə birbaşa əlaqədar olan xərcləri nəzərdə tutur. İlkin dəyərə həmçinin valyuta ilə alınmış əsas vəsaitlərin hedcinqi üzrə kapitala keçirilən pul vəsaitlərinin axını üzrə mənfəət və zərərlər də daxil edilir.

Sonrakı xərclər aktivin balans dəyərinə yalnız o vaxt əlavə edilir və ya ayrıca aktiv kimi qəbul edilir ki, bu aktivlərlə əlaqədar olan gələcək iqtisadi səmərələr Cəmiyyətə keçsin və düzgün qiymətləndirilə bilinsin. Qalan bütün cari təmir və istismar xərcləri o dövrün mənfəət və zərərlər haqqında hesabatında əks etdirilir ki, həmin dövrə bu xərclər çəkilmişdir.

Torpaq və binaların yenidən qiymətləndirilməsi üzrə balans dəyərinin artması kapitalın tərkibində sair ehtiyatlar (rezervlər) hesabına aid edilir. Balans dəyərinin həmin aktiv üzrə əvvəlki qiymətləndirmə artımı hədləri daxilində azalması birbaşa kapitalın tərkibində ədalətli dəyər üzrə ehtiyatlar (rezervlər) hesabına aid edilir; balans dəyərinin qalan bütün azalmaları mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

Hər il aktivin yenidən qiymətləndirilmiş balans dəyəri əsasında hesablanmış amortizasiya ayırmaları (amortizasiya ayırmaları mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir) və aktivin ilkin balans dəyəri əsasında hesablanmış amortizasiya ayırmaları arasındaki fərq, ədalətli dəyər üzrə ehtiyat (rezerv) hesabından “Bölüşdürülməmiş mənfəət” hesabına keçirilir.

Amortizasiya ayırmaları və gəlirdən amortizasiya olunan aktivlər üzrə çıxılan məbləğlər. İlin sonuna qalıq dəyəri əsasında hesablanmış əsas vəsaitlər üzrə amortizasiya ayırmaları gəlirdən çıxılır. Əsas vəsaitlər istifadə müddəti bir ildən çox olan və dəyəri 500 manatdan çox olan, amortizasiya edilməli olan maddi aktivlərdir. Amortizasiya olunan aktivlər üzrə illik amortizasiya normaları aşağıdakı kimi müəyyən edilir:

- Torpaqların yaxşılaşdırılması üzrə kapitallaşdırılmış xərclər, binalar, tikintilər və qurğular 7% dək; maşınlar və avadanlıq 20% dək;
- Yüksək texnologiyalar məhsulu olan hesablama texnikası üzrə 25% dək;
- Nəqliyyat vasitələri 25% dək;
- İş heyvanları 20% dək;
- Geoloji-kəşfiyyat işlərinə və təbii ehtiyatların hasılatına hazırlıq işlərinə çəkilən xərclər 25%dək;
- Qeyri-maddi aktivlər istifadə müddəti məlum olmayanlar üçün 10 faizdək, istifadə müddəti məlum olanlar üçün isə illər üzrə istifadə müddətinə mütənasib məbləğlərlə;
- Digər əsas vəsaitlər 20% dək;

Aktivlərin ləğv edilmə dəyərinə və onların faydalı istismar müddətinə vaxtaşırı yenidən baxılır və zərurət olduqda, hər bir hesabat dövrünə təshih edilir.

Əsas vəsaitlərin xaricolmasından mənfəət və zərərlər bu əsas vəsaitlərin satışı ilə onların balans dəyərinin müqayisə edilməsi yolu ilə müəyyən edilir. Xaricolmalardan mənfəət və zərərlər, mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

	Hesabat dövrünün əvvəline	Dövr ərzində daxil olmuşdur	Təqdim edilmişdir	Silinmiş	Hesabat dövrünün sonuna
Əsas vəsaitlərin dəyəri	3.026.376	173.538	59.936	457.130	2.682.848
Binalar tikililər və qurğular	1.426.637	4.140	-	100.154	1.330.623
Maşınlar və avadanlıq	1.269.438	96.133	-	273.114	1.092.457
Nəqliyyat vasitələri	282.192	51.972	59.936	68.557	205.671
Digər əsas vəsaitlər	40.924	-	-	8.185	32.739
Yüksək texnologiyalar məhsulu	7.185	21.293	-	7.119	21.358

Aktivlərin qiymətdən düşməsi

Faydalı istismar müddəti müəyyən edilə bilinməyən aktivlər amortizasiya olunmur və hər il qiymətdən düşmə məqsədləri üçün testləşdirmə aparılır. Amortizasiya olunan aktivlər, əgər hər hansı bir hadisə və ya şəraitin dəyişməsi balans dəyərinin bu aktivlərin əvəzinin ödənilmə dəyəri olmasını göstərisə, hər dəfə qiymətdən düşmə məqsədləri üçün qiymətləndirilir. Qiymətdən düşmə zərəri aktivin balans dəyərinin onun əvəzinin ödənilmə dəyərindən artıq olan məbləğində tanınır. Əvəzinin ödənilməsi dəyəri aşağıdakı iki meyarlardan daha böyük olan məbləğlərdən biridir:

- Aktivin satışı üzrə xərclər çıxılmaqla ədalətli;
- İstifadə edilmə dəyəri.

Aktivlərin qiymətdən düşməsi məqsədləri üçün aktivlər pul axınlarını eynilaşdırıb qruplaşdırma qaydasında ən kiçik qruplara bölünür.

Mal-material ehtiyatları (Qeyd 8)

Ehtiyatlar iki göstəricidən ən aşağı dəyərə malik olan qiymət üzrə əks etdirilirlər:

- (a) Maya dəyəri
- (b) Xalis satış dəyəri

Ehtiyatlar faktiki maya dəyəri ilə əks etdirilir. Ehtiyatların maya dəyəri birinci satınalmaların qiyməti üzrə (FIFO metodu) hesablanır. Hazır məhsulun və bitməmiş istehsalın maya dəyərinə xammal və material xərcləri, istehsal işçilərinin əmək haqqı xərcləri, sair birbaşa xərclər, həmcinin inzibati xərclərin müvafiq hissəsi daxil edilir. Xalis satış dəyəri – adı təsərrüfat fəaliyyəti zamanı qiymətləndirilmiş mümkün satış qiyməti ilə satış üzrə xərclər arasıdakı fərq məbləğidir. Ehtiyatların dəyərinə, bu xammal və material ehtiyatlarının əldə edilməsi ilə bağlı olan və müvafiq pul axınının hedcinqləşdirilməsi alətləri üzrə mənfiət və zərərlər hesabından keçirilmiş zərərlər daxil edilir

	Hesabat dövrünün əvveline	Dövr ərzində daxil olmuşdur	Təqdim edilmişdir	Hesabat dövrünün sonuna
Ehtiyatlar	1.939.134	5.761.307	5.103.354	2.597.087
Bitməmiş istehsal	1.939.134	5.761.307	5.103.354	2.597.087

Malsatan və podratçılara qısamüddətli debitor borcları (Qeyd 9)

"Alıcıların və sifarişçilərin qısamüddətli debitor borcları", bir şirkətin qalıq fakturaları və ya müştərilərin şirkətə borcda olduğu puldan ibarətdir. Bu ifadə, bir işin bir məhsul və ya xidmət göstərdiyi və buna görə də alacaq hüququna malik olduğu hesablara istinad edir.

"Alıcıların və sifarişçilərin qısamüddətli debitor borcları", bir şirkət tərəfindən uzadılan bir kredit xətti təşkil edir və normal olaraq ödənişlərin nisbi qısa bir müddətdə ödənilməsini tələb edən şərtlərə malikdir. Tipik olaraq, bu bir neçə günlündür və bir maliyyə ili və ya təqvim ili aralığında olur.

Şirkətlər "Alıcıların və sifarişçilərin qısamüddətli debitor borcları" hüquqi borcun müştəri tərəfindən ödənilməsi məcburiyyəti olduğu üçün aktivlər kimi hesab edirlər. Onlar qısa müddətli öhdəliklərin yerinə yetirilməsinə kömək etmək üçün kreditə təminat olaraq istifadə edilə biləcəkləri üçün likvid aktivlər kimi nəzərdə tutulurlar.

"Alıcıların və sifarişçilərin qısamüddətli debitor borcları" hesabı alıcılar və sifarişçilərlə 12 aydan az olan hesablaşmalar haqqında məlumatları ümumiləşdirmək üçün nəzərdə tutulmuşdur. Mələalanlara təqdim edilmiş məhsul, iş və xidmətlərə görə "Alıcıların və sifarişçilərin qısamüddətli debitor borcları" hesabının debeti və "Satış", "Sair əməliyyat gəlirlər" hesablarının krediti müxabirələşdirilir. "Alıcıların və sifarişçilərin qısamüddətli debitor borcları" hesabının krediti daxil olmuş ödənişlər, məqbul edilmiş avans məbləğləri və s. üzrə pul vəsaitlərini və hesablaşmaları uçota alan hesablarla müxabirələşdirilir.

	Hesabat dövrünün əvvelinə	Dövr ərzində daxil olmuşdur	Təqdim edilmişdir	Hesabat dövrünün sonuna
Debitor borcları	786.195	12.487.351	12.461.032	812.515

"Alıcıların və sifarişçilərin qısamüddətli debitor borcları", bir işin əsaslı təhlilinin vacib bir hissəsidir. "Alıcıların və sifarişçilərin qısamüddətli debitor borcları" cari varlıqdır, beləliklə də şirkətin likvidliyini və ya qısa müddətli öhdəlikləri əlavə pul axınları olmadan örtmə qabiliyyətini ölçür. Əsas təhlilçilər alacaqları, dövrə, yəni alacaqların dövriyəsi olaraq da tanınan alacaqlar dövriyəsi nisbətində qiymətləndirir. Bu nisbət bir şirkətin bir mühəsibat dövrü ərzində alacaqlarının necə dəfə toplandığını ölçür. Daha dərin təhlil, satışlarda gözlənilən gün sayını (DSO) qiymətləndirməni daxil edərək satışdan sonra ödənişin toplanması üçün lazımlı olan ortalama gün sayını ölçür.

Borc vəsaitləri və debitor borcları təsbit edilmiş və ya müəyyən edilə bilən ödəmə müddəti olan və aktiv bazarda qiyməti təyin edilməyən (katirovka olunmayan) qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir. Onlar o vaxt yaranır ki, Cəmiyyət debitor borclarının satılması niyyəti olmadan pul vəsaitlərini, malları və xidmetləri birbaşa debitora təqdim edir. Belə borc vəsaitləri və debitor borcları dövriyə aktivləri kimi təsnifləşdirilirlər və qısamüddətli aktivlərə aid edilirlər (əgər ödəmə müddəti mühəsibat balansının tərtib edilme tarixindən bir ilədək müddətdən artıq deyildirsə). Borc vəsaitləri və debitor borcları mühəsibat balansında «Debitor borcları» maddəsinin tərkibində eks etdirilmişlər.

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri (Qeyd 10) - Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri asanlıqla müəyyən nağd məbləğinə çevrilə bilən və dəyəri cüzi dəyişikliklərə məruz qalan maddələrdir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri maddəsində kassada olan nağd pul vəsaitləri, yolda olan pul köçürülmələri, bank hesabalaşma hesabları, digər tələbli bank hesabları, pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, bank overdraftları və ödənilmə müddəti üç aydan artıq olmayan digər yüksək likvidli investisiyalar eks etdirilir. Mühəsibat balansında bank overdraftları qısamüddətli öhdəliklərin tərkibində qısamüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər maddəsi üzrə eks etdirilir.

	Hesabat dövrünün əvvelinə	Dövr ərzində daxil olmuşdur	Təqdim edilmişdir	Hesabat dövrünün sonuna
Pul vəsaitləri	2.937.694	11.970.903	12.682.700	2.225.897

Valyutaların yenidən hesablanması

(a) Funksional valyuta və hesabat valyutası

Funksional valyuta maliyyə hesabatlarında maddələrin ölçülməsi üçün istifadə olunur. Bu müəssisənin yerli valyutası olan Azərbaycan Respublikası manatıdır (AZN).

(b) Əməliyyatlar və qalıqlar

Xarici valyuta ilə aparılan əməliyyatlar əməliyyatların aparılma tarixinə valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq funksional valyutada eks etdirilir. Məzənnə fərqləri funksional valyutalardan fərqli valyutalarda aparılan əməliyyatlar və sövdələşmələr üzrə yaranır və hər bir valyutanın müəyyən sayda vahidlərinin müxtəlif məzənnə kursunda digər valyutaya çevrilməsi nəticəsində yaranan fərq kimi müəyyən edilir. Xarici valyutada aparılan əməliyyatlar üzrə yaranan mənfəət və zərərlər, həmcinin xarici valyutada ifadə edilən monetar aktivlərin və öhdəliklərin hesabat dövrünün sonuna məzənnə kursu üzrə yenidən hesablanmasıdan yaranan mənfəət və zərərlər, mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda eks etdirilir. Bu cür əməliyyatlardan yaranan məzənnə fərqləri müvəqqəti olaraq pul vəsaitlərinin və netto-investisiyaların hedcinqləşdirilməsi (aktivlər və öhdəliklərin dəyərinin dəyişməsindən yaranan itkilərdən

siğortalanmaq üçün həyata keçiriləm əməliyyatlar) kapital hesabına aid edilmişdir, məzənnə fərqləri mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilmir.

Monetar maddələr mövcud valyuta vahidləri və valyuta vahidlərinin sabit və ya müəyyən olunan sayında əldə edilən və ya ödənilən aktivlər və öhdəliklərdir. Monetar maddələrin əsas xüsusiyyəti sabit və ya müəyyən olunan sayda valyuta vahidlərinin əldə edilməsi hüququdur. Monetar maddələr nağd, əldə edilən vəsaitləri, sudaları, ödənilməli olan mebelləri, uzunmüddətli borcları, təminatları, işçi müavinətləri öhdəliklərini və təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərini daxil edir.

Qeyri-monetar maddələrə səhmlər, ehtiyatlar, əvvəlcədən ödənilmiş gələcək dövrün xərclər, əmlak, torpaq, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər daxil edilir.

Xarici valyuta məzənnələri

Cəmiyyət maliyyə hesabatlarının tərtib olunması üçün aşağıdakı valyuta məzənnələrindən istifadə etmişdir: 31 dekabr 2023 ci il tarixinə məzənnə:

1 USD – 1.70 AZN

1 EUR- 1.8766 AZN

1 RUB - 0.0188 AZN

Maliyyə öhdəlikləri- Maliyyə öhdəlikləri ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə öhdəlikləri və ya digər maliyyə öhdəlikləri kimi təsnif edilir.

Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəlikləri alınır-satılmaq üçün saxlanıldığı və ya ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan kimi müəyyən edildiyi halda ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan kimi təsnif edilir.

Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə öhdəlikləri ədalətli dəyərdə əks olunur, yenidən qiymətləndirmə üzrə yaranan hər hansı gəlir və ya zərər isə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Mənfəət və ya zərərdə tanınan xalis gəlir və ya zərərə maliyyə öhdəlikləri üzrə ödənilmiş faiz əlavə edilir və "digər gəlir və zərərlər" maddəsinə daxil edilir.

Kapital və ehtiyatlar (Qeyd 11)- AR Mülki Məcəlləsinə əsasən nizamnamə kapitalı iqtisadi subyektin kreditorlarının mənafelərinə təminat verən əmlakının minimum miqdarnı müəyyələşdirir. Nizamnamə kapitalı AR Nazirlər Kabinetinin müəyyən etdiyi miqdardan az ola bilməz. Cəmiyyətin nizamnamə kapital 589 879.94 (beş yüz səksən doqquz min səkkiz yüz yetmiş doqquz manat doxsan dörd qəpik) dir. Təsisçilər və nizamnamə kapitalında meyarlarının miqdarı:

- Mehdiyev Ramiz Teymur oğlu -96%
- Məmmədov Tariq Qurban oğlu – 0.81%
- Milli Depozit mərkəzinin 26 aprel 2023 cü il tarixli reysterində göstərilən digər şəxslər.

Malsatan və podratçılara qısamüddətli kreditor borcları (Qeyd 12)- Təchiz olunmuş mallara görə malsatanlara və ya xidmətlərin göstərilməsinə görə podratçılara hesabat tarixindən sonra 12 ay ərzində ödənilməli olan məbləğlər "Malsatan və podratçılara qısamüddətli kreditor borcları" adlı 531 nömrəli hesabda göstərilir.

"Malsatan və podratçılara qısanmüddətli kreditor borcları" hesabının krediti faktiki daxil olmuş mal-material qiymətlilərinin, qəbul edilmiş işlərin və istifadə olunmuş xidmətlərin dəyəri qədər bu qiymətliləri

və müvafiq məsrəfləri uçota alan hesabların debeti ilə müxabirləşir. Bu müxabirləşmə malsatan və podratçılara alınan malları və işlərə görə ödənişin qısamüddətli və ya 12 aydan az olduğu zaman edilir.

AP (Accounts Payable) bir şirkətin balans cədvəlinde vacib bir rəqəmdir. Əgər AP öncəki dövrdən artarsa, bu, şirkətin nağd ödəmək yerinə kreditlə daha çox mallar və xidmətlər alması deməkdir. Şirkətin AP azalması isə, şirkətin öncəki dövrdəki öhdəliklərini yeni mallar alması dərhal kreditlə olduğundan daha sürətli ödədiyini göstərir. Alacaqların idarə edilməsi, bir işin pul vəsaitinin idarə olunmasında kritikdir.

	Hesabat dövrünün əvvəline	Dövr ərzində daxil olmuşdur	Təqdim edilmişdir	Hesabat dövrünün sonuna
Kreditor borcları	1.154.979	11.427.558	12.067.704	514.833
Bank kreditləri	-	1.300.000	1.300.000	-
Alınmış avanslar	792.176	1.637.442	2.332.661	96.957
Dövlət büdcəsinə vergi öhdəlikləri	121.520	289.422	334.151	76.791
Sair kreditor borcları	241.283	8.200.694	8.100.891	341.085

Təqaüd və digər mükafatlar üzrə öhdəliklər - Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinin tələblərinə uyğun olaraq Şirkət işçilərin əmək haqlarından təqaüd ayırmaları tutur və onları dövlət sosial müdafiə fonduna köçürür. Bu cür ayırmaları hesablayarkən təqaüd sisteminin göstərişlərinə müvafiq olaraq işegötürənlər tərəfindən cari ödənişlərin hesablanması zamanı işçi heyəti üzrə nəzərdə tutulan ümumi xərclərin müəyyən nisbəti götürülür. Belə xərclər müvafiq əmək haqlarının alındığı dövrlərə aid edilir. Təqaüdə çıxdıqda təqaüdlə bağlı bütün ödənişlər dövlət sosial müdafiə fondu tərəfindən yerinə yetirilir. Şirkət Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sosial Müdafiə Fondu tərəfindən nəzərdə tutulmuş təqaüd programından başqa hər hansı bir digər təqaüd programlarında iştirak etmir. Bundan əlavə, Şirkətdə hesablanması tələb olunan pensiya müavinətləri və ya kompensasiya edilən digər mühüm müavinətlər mövcud deyildir.

Mühüm mühəsibat uçotu mühakimələri, təxminləri və proqnozları - Təşkilat aktivlərin və öhdəliklərin növbəti maliyyə ilində hesabat məbləğlərinə təsir göstərən təxminlər və proqnozlar hazırlanır. Həmin təxminlər və proqnozlar müntəzəm olaraq qiymətləndirilir və rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, o cümlədən rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsaslanır. Vergi qanunvericiliyi: Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyinin şəhhi ilə bağlı Təşkilat müəyyən mühakimələr irəli sürür.

Risklərin idarə edilməsi

Maliyyə riski faktorları Cəmiyyət daxilində risklərin idarə edilməsi funksiyası maliyyə riskləri (kredit riski, bazar riski, coğrafi risklər, valyuta riski, likvidlik riski və faiz dərəcəsi riskləri), əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd, bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Bazar riski Cəmiyyət bazardakı ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan faiz, valyuta və pay alətləri üzrə açıq mövqelər ilə əlaqədar bazar risklərinə məruz qalır. Bazada daha əhəmiyyətli dəyişikliklərin baş verdiyi halda müəyyən edilmiş limitdən artıq zərərlərin yaranmasının qarşısı alınır. Qəbul edilmiş normalar ilə uzunmüddətli borcların bazar dəyəri onların daşınan dəyərlərilə dəyişə bilər.

Faiz dərəcəsi riski -Cəmiyyətin bir çox borcları təyin olunmuş marağının ifadə edir. Bu borclarla əlaqəli maraq xərcləri siğortalanmamışdır. Rəhbərlik inanır ki, maraq normalarının daimi olmamasından irəli gələn bazar qiymətlərinə dəyişikliklər əhəmiyyətli xarakter daşıdır.

Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr

Hesabat tarixindən sonra maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsir edəcək hadisələr baş verməmişdir.